

15. vel. srpana posvečen v mašnika. Ker je hotel škof Ožegović imeti mladega duhovnika v svojem obližju, priskrbel mu je učiteljsko mesto na ondodni gimnaziji, kjer je predaval fiziko. A tukaj ni ostal Rački dolgo, moral je précej, ko se je izpraznilo mesto v Avgustineju, l. 1853. namreč, zopet nazaj na Dunaj, da napravi doktorat iz bogoslovja. Dasi je imel Rački na Dunaju veliko opravila, vendar se je že tukaj natančneje pečal s slovansko zgodovino in se pripravljaj za poznejša velika dela.

L. 1855. se zopet vrne v Senj kot doktor bogoslovja. Tu je bila že služba zanj, v senjskem semenišču namreč, kjer je predaval cerkveno zgodovino in kanonično pravo, ob jednem tudi nadziral semeniščnike. Čez malo časa postane konzistorijalni prisednik in diecezanski fiskus. Spoštovali so ga vsi, kateri so ga poznali, kot učenjaka, vzornega duhovnika in marljivega učitelja.

Morda bi bil Rački ostal vedno v Senju, če bi se ga ne bil spominjal kot nadarjenega bogoslovca in ga spoznaval na književnem polju kot marljivega pisatelja škof Strossmayer. S škofom Ožegovićem je hotel Strossmayer vsekako povzdigniti stari kapitul sv. Hijeronima v Rimu, katerega je podprl tudi gmotno. Spoznavši, da bi bilo za moža, kakoršen je bil Rački, prekristno bivati v večnem Rimu, na izvirku znanosti in umetnosti, ukrenil je, da so imenovali Račkega l. 1857. za kanonika ilirskega kapitula v Rimu. To je bilo velevažno za Račkega književno delovanje.

Kakor marljiva čebelica je deloval tukaj Rački do l. 1860. Dasi je imel vedno dovolj opravila, vendar mu je domoljubno srce želelo, da obiše

domovino, rodovino in stare znance. Pač si ni mislil Rački pri slovesu iz večnega mesta, da se ne povrne več tje kaj kot ilirski kanonik. Domovina in škof Strossmayer sta ga preveč potrebovala, da bi ga pustila še nazaj. Da ga priklene nase, imenuje ga Strossmayer djakovskega kanonika. L. 1863. postane Rački šolski svétnik in deželni šolski nadzornik. Od sedaj ni bilo važnega narodnega podjetja, pri katerem ne bi bil sodeloval ali s svetom ali pa s peresom. Da bi bil v srcu hrvaške zemlje, imenovali so ga zagrebškega kanonika; a ko je bila l. 1867. odprta jugoslovanska akademija, za katero ima Rački poleg škofa Strossmayerja največ zaslug, imenovali so ga prvega predsednika. Po imenu je bil on akademiji predsednik do l. 1887., dejansko pa do smrti, dokler ni prenehalo utripati njegovo plemenito srcé.

Rački je bil majhen in droban mož, pa vedno čil. Če si ga videl od zadaj, ne bi nikdar rekel, da je prekoračil že šestdeseto leto, ampak da je kak semeniščnik. Podolgasto lice mu je bilo vedno resno, bolj blede barve; lasje temnikasti, razdeljeni na strani; modre oči mile in prikupljive, hod počasen in odmerjen. S komer se je seznanil, za tistega je imel vedno prijazno besedo, vendar brez praznega govorjenja. Stvar, o kateri je bil uverjen, da je dobra in potrebna, zagovarjal je z vso odločnostjo in se ni odmaknil od nje niti za las. Njegov pošten značaj je odseval od njega pri vsaki stvarci. Ni se torej čuditi, če je Strossmayer v svojem pastirskem listu izrekel o njem: „Ja mogu iskreno reći, da sam s njime dobru polóvicu duše i srdca svoga izgubio — —.“ (Konec.)

Tudi jaz.

Lastavice,
Drobne ptice,
Srečno se vrnite k nam!
Ko vas gledam jaz na poti,
Duše se mi želja loti,
Da imam, kot ve, peroti,
Tudi jaz bi šel drugam.

Čez pogorje,
Reke, morje
Zletel bi na miren kraj,
Da pozabil bi na kraje,
Kjer sem ure pil najslaje,
Kjer spomina glas zadaje
Bridke mi bolesti zdaj.

Anton Medved.